ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261, 2022-2.889, 2023-5.384, 2024-6.875 ResearchBib IF: 9.948 / 2024

THE MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF SCIENCE AND TECHNOLOGY

VOLUME-5, ISSUE-5

TIBBIYOTDA INFORMATIKA DARSLARINI QIZIQARLI TASHKIL QILISH MUAMMOLARI VA YECHIMLARI

Egamov Sultonjon Malikovich

Toshkent davlat tibbiyot universiteti “Biotibbiyot muhandisligi, informatika va biofizika” kafedrasi assistenti

Mamatov Tohirjon Xasan o'g'li

Toshkent davlat tibbiyot universiteti 2-son davolash fakulteti 1- kurs 123-“B” guruh talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqola tibbiyotda informatika darslarini tashkil qilishdagi asosiy muammolar (nazariya-amaliyot tafovuti, mavhum tushunchalar, resurs cheklovlari) va ularni bartaraf etishning samarali yechimlarini ko'rib chiqadi. Darslarni interfaol keys-studiyalar, gamifikatsiya, vizualizatsiya (jumladan Google Cloud texnologiyalari), loyiha asosidagi ta'lim va fanlararo hamkorlik orqali yanada qiziqarli qilish taklif etiladi. Maqsad – talabalarni tibbiyotda axborot texnologiyalaridan samarali foydalanishga tayyorlash.

Kalit So'zlar: Tibbiyotda informatika, O'quv metodikasi, Ta'lim muammolari, Interfaol darslar, Keys-studiya, Gamifikatsiya, Vizualizatsiya, Bulut texnologiyalari, Google Cloud, Loyiha asosidagi ta'lim, Elektron tibbiyot kartasi (EMR), Telemeditsina, Axborot texnologiyalari tibbiyotda, O'qituvchi malakasi, Baholash usullari.

Annotation: This article examines the main challenges in organizing **Informatics classes in medicine** (theory-practice gap, abstract concepts, resource limitations) and proposes effective solutions to overcome them. It suggests making lessons more engaging through **interactive case studies**, **gamification**, **visualization** (including **Google Cloud technologies**), **project-based learning**, and interdisciplinary collaboration. The goal is to prepare students to effectively utilize information technologies in medicine.

Keywords: Medical informatics, Teaching methodology, Educational challenges, Interactive lessons, Case study, Gamification, Visualization, Cloud technologies, Google Cloud, Project-based learning, Electronic Medical Record (EMR), Telemedicine, Information technologies in medicine, Teacher qualifications, Assessment methods.

Аннотация: Данная статья рассматривает основные проблемы в организации занятий по **информатике в медицине** (разрыв между теорией и практикой, абстрактные понятия, ресурсные ограничения) и предлагает эффективные решения для их преодоления. Предлагается сделать уроки более увлекательными с помощью **интерактивных кейс-стади**, **геймификации**, **визуализации** (включая **технологии Google Cloud**), **проектного обучения** и междисциплинарного сотрудничества. Цель – подготовить студентов к эффективному использованию информационных технологий в медицине.

Ключевые слова: Медицинская информатика, Методика обучения, Проблемы образования, Интерактивные уроки, Кейс-стади, Геймификация, Визуализация, Облачные технологии, Google Cloud, Проектное обучение, Электронная медицинская карта (ЭМК), Телемедицина, Информационные технологии в медицине, Квалификация преподавателя, Методы оценки.

Kirish.

Tibbiyot sohasida **informatikaning ahamiyati tobora ortib borayotganligi** sababli, bu fanni tibbiyot talabalariga samarali va qiziqarli tarzda o‘rgatish dolzarb vazifadir. Biroq, bu jarayonda bir

ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261, 2022-2.889, 2023-5.384, 2024-6.875 ResearchBib IF: 9.948 / 2024

THE MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF SCIENCE AND TECHNOLOGY

VOLUME-5, ISSUE-5

qator **muammolar** uchraydi, ular darslarning zerikarli bo'lishiga va talabalarning fanlarga qiziqishining pasayishiga olib kelishi mumkin. Ushbu tezisda tibbiyotda informatika darslarini qiziqarli tashkil qilishdagi asosiy muammolar va ularning **samarali yechimlari** tahlil qilinadi.

Asosiy muammolar.

Nazariya va amaliyot o'rtasidagi tafovut:

Muammo: Darsliklar va o'quv dasturlari ko'pincha quruq nazariy ma'lumotlarga qaratilgan bo'lib, informatika bilimlari qanday qilib bevosita tibbiy amaliyotda qo'llanilishini yetarli darajada ko'rsatmaydi. Talabalar "bu bizga nima uchun kerak?" degan savolni tez-tez berishadi. Natijada qiziqishning pasayishi va o'rganilgan ma'lumotlarning tezda unutilishi holatlari kuzatiladi.

Texnologiya va resurslarning cheklanganligi:

Muammo: Ba'zi oliy ta'lim muassasalarida zamonaviy kompyuter uskunalari, litsenziyalangan dasturiy ta'minot yoki tibbiy axborot tizimlarining demo-versiyalariga kirish imkoniyatining cheklanganligi natijasida amaliy mashg'ulotlarning yetarli darajada o'tkazilmasligi, talabalarning real muhitda ishlash ko'nikmalarini egallay olmasligi holatlari kuzatiladi.

O'qituvchilarning malakasi va tajribasi:

Muammo: Informatika fanini o'qitayotgan ba'zi o'qituvchilarning tibbiyot sohasidagi amaliy bilimlarining yetarli emasligi yoki aksincha, tibbiyot mutaxassislarining informatikada chuqur nazariy bilimlarga ega emasligi. Fanlararo integratsiyaning sustligi va darslarning bir tomonlama bo'lishi.

Baholashning bir xilligi:

Muammo: Ko'pincha baholash faqatgina testlar yoki yozma ishlar orqali amalga oshiriladi, bu esa talabalarning ijodiy yondashuvini va amaliy ko'nikmalarini baholashga imkon bermaydi. Talabalarning faqat yodlashga intilishi va amaliy ko'nikmalarni rivojlantirishga e'tibor bermasligi.

Ushbu muammolari yechishda bir nechta samarali yechimlarni qo’llash mumkin.

1. **Integratsiyalashgan keys-studiya va rolli o'yinlar:**

Yechim: Nazariy ma'lumotlarni **real tibbiy holatlar bilan bevosita bog'lash**. Talabalarga **klinik stsenariylar** berib, ularda elektron tibbiyot kartalari (EMR), telemeditsina platformalari yoki diagnostika dasturlari kabi informatika vositalaridan foydalanishni talab qilish. **Rolli o'yinlar** (masalan, "shifokor-patsiyent-IT-mutaxassis") yordamida jarayonlarni modellashtirish.

☑ **Natija:** Fanlarning o'zaro bog'liqligini chuqur anglash va amaliy ko'nikmalarni rivojlantirish.

2. **Vizualizatsiya va interaktiv dasturlash:**

Yechim: Abstrakt tushunchalarni vizualizatsiya qilish uchun diagrammalar, infografikalar, qisqa animatsion videolar va interaktiv simulyatsiyalardan foydalanish. **Google Cloud Vision API** kabi texnologiyalardan foydalanib, tibbiy rasmlar ustida sun'iy intellekt tahlili bo'yicha kichik amaliy mashg'ulotlar o'tkazish (o'quv maqsadida). **Oddiy dasturlash interfeyslari (masalan, Scratch, Blockly)** yordamida tibbiy ma'lumotlarni qayta ishlashning asosiy algoritmlarini modellashtirish.

☑ **Natija:** Murakkab tushunchalarni osonroq o'zlashtirish va fanga bo'lgan qiziqishning ortishi.

3. **Bulut texnologiyalaridan va ochiq manbali resurslardan foydalanish:**

Yechim: Mahalliy resurslar cheklangan bo'lsa, **Google Cloud (Cloud Storage, App Engine) kabi bulut xizmatlaridan** foydalangan holda virtual o'quv muhitlari yaratish. **Ochiq manbali EMR**

ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261, 2022-2.889, 2023-5.384, 2024-6.875 ResearchBib IF: 9.948 / 2024

THE MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF SCIENCE AND TECHNOLOGY

VOLUME-5, ISSUE-5

tizimlari (masalan, OpenEMR) yoki ma'lumotlar bazalarining (masalan, MySQL) demo-versiyalarini talabalarga amaliyot uchun taqdim etish.

☑ **Natija:** Qulay va samarali amaliy mashg'ulotlar o'tkazish, real dunyo texnologiyalari bilan tanishish.

4. Fanlararo hamkorlik va treninglar:

Yechim: Informatika va tibbiyot fakultetlari o'rtasida **yaqin hamkorlikni yo'lga qo'yish**. Informatika o'qituvchilari uchun tibbiy asoslar bo'yicha qisqa kurslar, tibbiyot o'qituvchilari uchun esa informatika bo'yicha treninglar tashkil etish. Tibbiyotda informatika bo'yicha amaliy tajribaga ega mutaxassislarni (masalan, klinik muhandislar, IT-shifokorlar) mehmon ma'ruzachi sifatida jalb qilish.

☑ **Natija:** Fanlararo integratsiyaning kuchayishi va darslarning amaliyotga yo'naltirilganligi.

5. Gamifikatsiya va loyiha asosidagi ta'lim:

Yechim: Darslarga **gamifikatsiya elementlarini** (ball yig'ish, nishonlar, reytinglar, "Escape Room" uslubidagi vazifalar) kiritish. Talabalarni **kichik loyihalarga** (masalan, oddiy tibbiy ma'lumotlar bazasi, sog'lom turmush tarzi ilovasi prototipi) jalb qilish. Bu ularning ijodiy fikrlashini va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

☑ **Natija:** Talabalarning motivatsiyasini oshirish, bilim va ko'nikmalarni chuqurroq o'zlashtirish.

XULOSA

Tibbiyotda informatika darslarini qiziqarli tashkil qilish nafaqat nazariy bilim berish, balki talabalarda **raqamli ko'nikmalarni shakllantirish va ularni kelajakdagi tibbiy amaliyotga tayyorlash** uchun hal qiluvchi ahamiyatga ega. Yuqorida sanab o'tilgan muammolarni tahlil qilish va ularga taklif etilgan yechimlarni kompleks qo'llash orqali o'quv jarayonini sezilarli darajada yaxshilash mumkin. Bu esa o'z navbatida, tibbiyot sohasida **kompetent va zamonaviy axborot texnologiyalari bilan ishlay oladigan kadrlar** yetishib chiqishiga zamin yaratadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Raxmatov, A., Bo‘riboyev, B., Bo‘riboyev, A., Otabekov, A., & Egamov, S. (2020). HUDUDLARDA BOLALAR SPORINING RIVOJLANISHINI MATEMATIK MODELLASH MAMAMLALARI HAQIDA. Arxiv Nauchnyx Publikatsiy JSPI .

2. Akbar, K., & Sulton, E. (2021). Cloud Technology. Galaxy International Interdisciplinary Research Journal, 9(12), 458-460.

3. Malikovich, E. S. (2024). IMPROVING THE METHODOLOGY OF TEACHING THE BASICS OF PROGRAMMING IN A VISUALIZED ENVIRONMENT. IMRAS, 7(1), 168-173.

4. Egamov, S. (2020). EPRA International Journal of Research and Development (IJRD). Архив Научных Публикаций JSPI.

5. Malikovich, S. E. (2022, December). 3O'LCHAMLI MODELLAR YARATISH VA ULARNI O'QITISH METODIKASI. In Proceedings of International Educators Conference (Vol. 1, No. 3, pp. 46-50).

6. XALIKOV, A., EGAMOV, S., & NORMATOV, J. (2022). The concept of graphic information and its essence.

7. Халиков, А., Эгамов, С., & Норматов, Ж. (2022). Informatika fanida virtual ta’lim texnologiyalari. Общество и инновации, 3(4/S), 109-113.

ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261, 2022-2.889, 2023-5.384, 2024-6.875 ResearchBib IF: 9.948 / 2024

8. Turapov, U. U., Isroilov, U. B., Raxmatov, A., Egamov, S. M., & Isabekov, B. I. (2024). Splay-Method of Model Acquisition Assessment. International Journal of Trend in Scientific Research and Development, 5(1), 934-936.

9. Malikovich, E. S. (2025). The Current State and Development Prospects of Teaching Information Technology in Medicine. Multidisciplinary Journal of Science and Technology, 5(4), 673-677.

10. Begali o‘g, I. U. B., Malikovich, E. S., & Olimov, A. (2025). Bolalar tibbiyotida VR o’yinlari. Multidisciplinary Journal of Science and Technology, 5(5), 714-721.

11. Elmurotova, D., Arzikulov, F., Egamov, S., & Isroilov, U. Organization of direct memory access. Intent Research Scientific Journal-(IRSJ), ISSN (E), 2980-4612.